

ציונות

האידיאולוגיה אשר על פיה קמה תנועה לאומית יהודית, המאמינה בשיבת העם היהודי למולדתו ההיסטורית, ארץ ישראל, ובחידוש חיי הרוח, המדינה והכלכלה. הציונות נוסדה במזרח אירופה ובמרכזה, כחלק מתהליך ההתעוררות הלאומית שעבר על עמי אירופה במאה ה-19. הציונות קראה לסיום הגלות היהודית על ידי יצירת בית לעם היהודי. מקור השם במילה "ציון", אחד משמותיה המקראיים של העיר ירושלים. המונח נטבע בתיאור תנועת "חובבי ציון" ובהמשך אומץ על ידי בנימין זאב הרצל, בקונגרס הציוני הראשון.

התקווה

ההמנון הלאומי של התנועה הציונית, אשר הפך עם השנים להיות ההמנון של מדינת ישראל. מילות ההמנון נכתבו על ידי המשורר נפתלי צבי הרץ אימבר, ברומניה, בשנת 1878. לחנו של השיר הוא אוסטרי והוא שולב עם השיר "התקווה" על ידי שמואל כהן. במקור כתב אימבר שיר בן תשעה בתים ורק שניים מתוכם נבחרו לצורך ההמנון הלאומי. השיר היה נפוץ במושבות של העלייה הראשונה בארץ ישראל ומאז הקונגרס החמישי (בשנת 1901) נהגו לשיר אותו בסיומו של כל קונגרס. עם קום המדינה הפך השיר להמנון הלאומי של מדינת ישראל והוא הושר בטקס הכרזת המדינה בה' באייר תש"ח. בשנת 2004 הפך שיר זה, על פי חוק, להיות ההמנון הלאומי של מדינת ישראל.

הקונגרס הציוני הראשון

כינוס שהתקיים ב-29 באוגוסט 1897, בעיר באזל שבשווייץ, בנוכחות 208 נציגים יהודים ציונים מ-16 מדינות. מטרת הקונגרס, שנערך ביוזמתו של בנימין זאב הרצל, הייתה לפרסם את הרעיון הציוני ולאחד את כל הקבוצות הציוניות הקטנות בעם היהודי לקבוצה אחת גדולה, בעלת כוח והשפעה נרחבים. זו הייתה האספה הראשונה של יהודים מכל התפוצות. בקונגרס הוחלט על "תכנית באזל", שכללה את פיתוח ארץ ישראל, ארגון עלייה לארץ, תמיכה בעולים והפצת הרעיון הציוני בקרב היהודים בעולם לשם השגת אישור מדיני חוקי להתיישבות עצמאית של יהודים בחבל ארץ כלשהו בעולם.

קרן קימת לישראל

המוסד המרכזי של התנועה הציונית העולמית לגאולת קרקעות בארץ ישראל ולהכשרתן לעבודה. קק"ל נוסדה בקונגרס הציוני החמישי, בשנת 1901, לאחר אישור ההצעה שהעלה בנימין זאב הרצל. הקמתה היתה פרי יוזמתו של פרופ' צבי הרמן שפירא, שדרש להקים קרן יהודית לרכישת קרקעות בארץ ישראל. ההחלטה לאשר את הקמת הקרן נועדה להסדיר את ההתיישבות היהודית בארץ באופן חוקי ותמורת תשלום כדון. קק"ל פעלה לרכישת אדמות, לייער אותן ולעבדן ותרמה למהפכה בעבודה העברית בארץ ישראל. לאחר קום המדינה נקראה ע"י דוד בן גוריון להפריח את השממה ולפתח את הארץ וכיום היא מהווה את הגוף הסביבתי הגדול בישראל, ופועלת לציונות אקולוגית ולפיתוח בר-קיימא של המדינה.

הקופסה הכחולה

אמצעי לאיסוף תרומות - גלגול מודרני של קופת הצדקה המסורתית. התרומות שנאספו באמצעות הקופסה הכחולה נועדו לגאולת קרקעות א"י. לאחר שהוחלט על הקמת קרן קימת לישראל, הגה פקיד בנק בשם חיים קליינמן, מהעירייה נאדבורנה שבפולין, את הרעיון לאסוף כסף למימון פעילות הקרן באמצעות קופסה מיוחדת, שזכתה לכינוי "הקופסה הכחולה" והפכה עם השנים לסמלה של קק"ל. הקופסה לא שימשה רק כלי לאיסוף כספים, אלא אמצעי חינוכי להפצת התורה הציונית ולחיזוק הקשר של עם ישראל לאדמתו ולמולדתו. קק"ל יזמה מבצע להחזרת "הקופסה הכחולה" למוסדות החינוך ברחבי הארץ ולעולמם של ילדי ישראל, במהלכו קיבלה "הקופסה הכחולה" את הכינוי "קטנה אבל גדולה".

בולי קק"ל

הבול הראשון של קרן קימת לישראל יצא לאור ב-1902 והוא מכונה "בול ציון". בולי קרן קימת לישראל היו אחד האמצעים להסברת מטרותיה ופועלה של קק"ל וכן לאיסוף כספים לגאולת האדמה. במשך השנים הונפקו יותר מ-5,200 בולים שונים, באמצעותם למדו ילדי הארץ והגולה על אתרים היסטוריים בארץ, מקומות יישוב ומפעלים חשובים של קק"ל. מפעל הבולים של קק"ל נמשך גם היום.

סמל המדינה

סמלה של מדינת ישראל הוא מגן, שבמרכזו מנורת שבעת הקנים וענפי זית משני צידיה. תחת המנורה מופיע השם "ישראל". לאחר הקמת המדינה החליטה מועצת המדינה הזמנית (עוד לפני שקמה הממשלה) על הקמת ועדת סמלים, אשר פנתה לתושבי המדינה לקבלת הצעות ורעיונות לסמל רשמי למדינת ישראל. בתאריך י"א בשבט תש"ט בחרה המועצה בסמל אחד מתוך הצעות רבות. הסמל שואב השראה מספר זכריה, פרק ד', פסוקים ב'-ג': "ראיתי והינה מנורת זהב כולה... ושבעה נרותיה עליה... ושניים זיתים עליה". מעצבי הסמל, האחים שמיר, הסבירו את בחירתם במנורה, שהיא סמל יהודי עתיק, כמייצגת את עברו המפואר ואת חירותו של העם היהודי. בממצאים ארכיאולוגיים והיסטוריים רבים ובתיאורים של בית המקדש מופיעה המנורה כמייצגת את קוממיות ישראל ואת השיבה למולדת. ענפי הזית משני צידיה, שמסמלים את הכהן הגדול מבית אהרון ואת המלך מבית דוד, שנמשחו בשמן זית ביום הכתרתם, מסמלים גם את השאיפה לשלום. צורת המנורה מבוססת על מנורת הזהב, שמופיעה על שער טיטוס שברומא. מעמדו המשפטי והמדיני של סמל המדינה נקבע ב"חוק הדגל, הסמל והמנון המדינה".

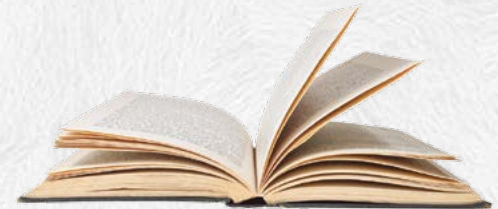
ספר הזהב

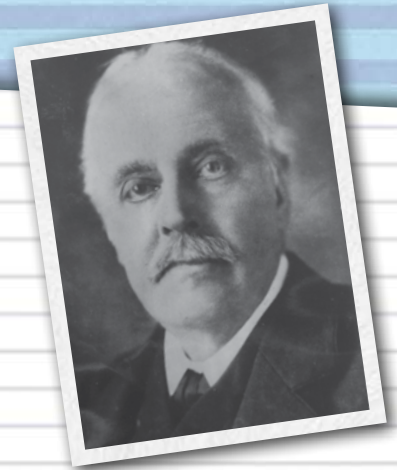
יהודים בארצות שונות בעולם תרמו לקן קימת לישראל באמצעות רישום יקיריהם בספרי כבוד, שנקראו "ספרי הזהב". במהלך השנים, נחתמו 25 כרכים ובהם נרשמו קרוב ל-200 אלף אנשים ומוסדות שתרמו כסף ליישוב הארץ ולנטיעות עצים. הכרך הראשון של "ספר הזהב" התפרסם ב-1903 בווינה. הכריכות השונות של הספרים הן יצירות אמנות בפני עצמן. בעיצובן השתתפו מיטב האמנים, שתיארו אירועים מרכזיים בחיי העם. רישום ב"ספר הזהב" הוא אות הערכה שמעניקה קק"ל לתורמים, המקבלים תעודה גדולה ומפוארת, שמעידה על תרומתם.

הספר הלבן

קובץ חוקים ותקנות, שנכתבו על ידי הממשל הבריטי, אשר היו מיועדים לפרסום וליישום על ידי הבריטים במדינות שתחת שלטונם. לגבי ארץ ישראל, נקבעו תקנות קשות ומכבידות ("שחורות משחור") בספר, שכריכתו הלבנה העניקה לו את שמו. התקנות פורסמו בשלושה כרכים, במהלך שנות ה-30 של המאה הקודמת, ובהם נקבעה מדיניות ממשלת בריטניה בכל הנוגע לעלייה ולהתיישבות בארץ ישראל. הספרים נכתבו, בין היתר, כתגובה למאורעות השעה וללחצים מהאוכלוסייה הערבית. פרסום "הספר הלבן" הראשון סימל את ראשית מאבק התנועה הציונית בבריטים.

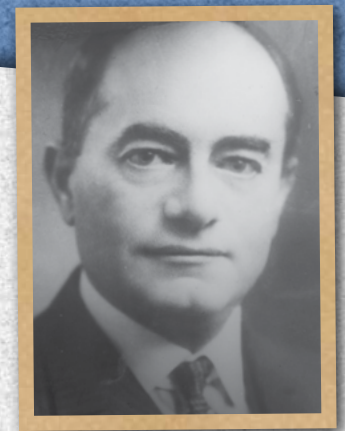
הצהרת בלפור

הצהרה של ממשלת בריטניה, שניתנה ב-2 בנובמבר 1917 על ידי שר החוץ הבריטי, הלורד ארתור בלפור (בתמונה), במכתב ללורד רוטשילד. הצהרה זו, התומכת בהקמת בית לאומי לעם היהודי בארץ ישראל, היוותה בסיס לראשית פעילותה של התנועה הציונית בשטחי ארץ ישראל המנדטורית. היתה זו הפעם הראשונה בה קיבלה הציונות הכרה רשמית בינלאומית בזכותו של העם היהודי לשוב לארץ ישראל. בעקבות הצהרת בלפור חוזקו הקשרים בין העם היהודי וההסתדרות הציונית היהודית לבין ממשלת בריטניה. ההצהרה הביאה, מאידך, גם להקמתה של התנועה הלאומית הערבית, שהחלה במאבק גלוי על השליטה בארץ ישראל.

פרשת דרייפוס

עלילה אנטישמית שהתרחשה בצרפת, בשנת 1895, שבה הואשם קצין התותחנים היהודי אלפרד דרייפוס (בתמונה), ששירת בצבא הצרפתי, בריגול לטובת גרמניה. דרייפוס הועמד לדין, על אף שלא היו ראיות ממשיות נגדו. הוא טען לחפותו, אך הורשע במשפט ונדון לעשר שנות מאסר ב"אי השדים". ב-1899 התקיים משפט חוזר ודרייפוס נידון שוב לעשר שנות מאסר. כשבועיים לאחר ההחלטה קיבל דרייפוס חנינה מנשיא צרפת ושוחרר מהמאסר. ב-1904 הגיש ערעור נוסף עד שזוכה מכל אשמה ב-1906. פרשת דרייפוס הגבירה את האנטישמיות כלפי היהודים. בנימין זאב הרצל, לימים "חוזה המדינה", נשלח מטעם העיתון שבו עבד לסקר את המשפט, שבמהלכו התעורר בו הרעיון להקים מדינה אוטונומית לעם היהודי.

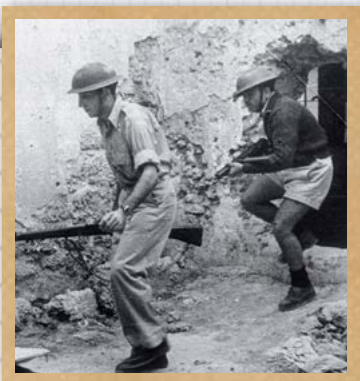

המשרד הארצישראלי

הזרוע המבצעת של ההסתדרות הציונית בארץ ישראל. לשכתו הראשית של המשרד ישבה בקלן שבגרמניה. המשרד נוסד ביפו בשנת 1907 לצורך עבודה מעשית בארץ ישראל ובראשו עמד ארתור רופין (בתמונה). תפקידו העיקרי של המשרד היה קידום, מימון וניהול פעילות ההתיישבות בארץ. בין פעולותיו: תכנון ההתיישבות, קניית אדמות, הקצאת כספים, רכישת קרקעות, הקמת יישובים חקלאיים ועירוניים חדשים, ניהול חוות חקלאיות, הקצאת מתיישבים ליישובים השונים, עזרה ליישובים קיימים בהדרכה וסיוע לפועלים בארץ.

העפלה (1934-1948)

כינוי לעלייה בלתי לגאלית (לא חוקית) של יהודים לארץ ישראל בתקופת המנדט. ההעפלה נעשתה בעיקר דרך הים, בספינות משא קטנות ורעועות. ראשיתה עם עליית היטלר לשלטון בגרמניה. לאחר שממשלת בריטניה הגבילה מאד את העלייה לארץ, נאלצו אנשי ההתיישבות בארץ לארגן בדרך זו את הבאתם של יהודים לארץ ישראל. במהלך שנות ההעפלה עלו לארץ ישראל יותר מ-120 אלף יהודים. הבריטים נקטו במספר פעולות כדי למנוע את כניסתם של המעפילים ארצה, ביניהן: תקנות "הספר הלבן", מניעת ההפלגות מחופי אירופה, החזרת ספינות ובמידת הצורך אף שימוש בכוח. בנוסף לכך, הבריטים עצרו מעפילים לתקופות קצרות או ארוכות בארץ או במחנות בקפריסין ואף גירשו מעפילים בחזרה לארצות מוצאם.

ההגנה

בתקופת המנדט הבריטי, "ארגון ההגנה בארץ ישראל" היה הגוף הצבאי הגדול והעיקרי של היישוב היהודי בארץ ושל התנועה הציונית עד להקמת המדינה. ארגון "ההגנה" הוקם ב-1920 ככוח צבאי עממי, שיספק הגנה כוללת ליישוב היהודי ושירתו בו לוחמים גברים ונשים כאחד. בתקופת המרד הערבי הארגון שיתף פעולה עם הלוחמים הבריטים. התפתחותו לאורך כל תקופת המנדט יצרה את התשתית להקמת צה"ל. בנוסף לפעילותה הביטחונית עסקה "ההגנה" גם בהתיישבות, בהסברה, בחינוך ובהעפלה לארץ. כל מועמד או מועמדת להצטרפות לארגון נבדקו ונבחנו עד שנמצאו ראויים ואז חתמו על הצהרת נאמנות ונשבעו שבועת אמונים. במהלך חודש מאי 1948 פרסמה הממשלה הזמנית את "פקודת צבא ההגנה", שביטלה את ארגון "ההגנה" וקבעה את הפיכתו לצבא סדיר.

אצ"ל

ראשי התיבות של "ארגון צבאי לאומי". הארגון נוסד בשנת 1931 על ידי מפקדים שפרשו מארגון "ההגנה", בשל דרישתם לפעולה נחרצת יותר נגד התוקפנות הערבית. חברי האצ"ל לא התקבלו באהדה על ידי "ההגנה" והנהגת היישוב. עיקר פועלם היה בהגנת יישובים וכן בפעולות נגד ערביי ארץ ישראל כתגובה לפרעות. במלחמת העולם השנייה התגייסו חלק מחברי האצ"ל לצבאות בעלות הברית והשתתפו בפעולות צבאיות נגד השלטון הנאצי. לקראת סיום המלחמה פעל האצ"ל נגד מוסדות הממשל והצבא הבריטי במטרה להביא לסיום שלטונם בארץ. עם הקמתו של צה"ל השתלבו לוחמיו ביחידות הצבא החדשות.

פלמ"ח

ראשי התיבות של "פלוגות המחץ". הכוח הצבאי הסדיר של "ההגנה" בארץ ישראל, בין השנים 1941 ל-1948. המפקד הראשון של הפלמ"ח ויוזם הקמתו היה יצחק שדה. בפלמ"ח היו שש פלוגות ובהן כ־700 לוחמים. מפקדו הנודע בתקופת מלחמת העצמאות היה יגאל אלון. לאחר הניצחון הבריטי בקרב "אל עלמיין", מחלקות הפלמ"ח פוזרו בקיבוצים שונים וכך המשיכו אנשי הארגון להתאמן ולפרנס את עצמם. במהלך מלחמת העצמאות נחלקו גדודי הפלמ"ח לשלוש חטיבות: חטיבת הנגב, חטיבת יפתח וחטיבת הראל, שהשתתפו בקרבות בצפון הארץ, במרכז ובנגב. הנשים היוו כשליש מכוח האדם בפלמ"ח. הן שולבו באופן שווה במחלקותיו, תוך שהן נוטלות חלק באימוני הגברים ובתכנית הכשרתם הצבאית. מעבר לתחום הצבאי, תרם הפלמ"ח רבות גם להעפלה ולעלייה לארץ, לתרבות, לספרות העברית ולזמר העברי. לאחר הקמת המדינה ב-1948 פורק הפלמ"ח ויחידותיו שולבו בצבא ההגנה לישראל.

לח"י

ראשי התיבות של "לוחמי חירות ישראל". ארגון מחתרת יהודי, בראשותו של אברהם שטרן ("יאיר"). הארגון הוקם בעקבות פרישה של קבוצת לוחמים מהאצ"ל בשנת 1940, על רקע אי־הסכמה עם דרכו של הארגון, שדרש בעת מלחמת העולם השנייה להפסיק את הפעולות נגד המנדט הבריטי. חברי הלח"י חרתו על דגלם את המאבק בשלטון הבריטי. לאחר משבר לכידתו ורציחתו של מפקד הלח"י - "יאיר", ב-1942, על ידי קצין בריטי, שבמהלכו הפסיק הארגון את פעילותו, חזר הארגון לפעולה. פעילויותיו הנועזות התמקדו נגד מוסדות השלטון והצבא וכללו פגיעות במפקדים ובנושאי משרות בשלטון. בראשיתה של מלחמת העצמאות השתתפו לוחמי המחתרת בפעולות ההתקפה על הכוחות הערביים. לאחר הקמת צה"ל פורק הארגון ולוחמיו שולבו ביחידות השונות.

הכרזת המדינה

ההכרזה על הקמת מדינת ישראל. התקיימה ביום שישי, ה' באייר תש"ח, 14 במאי 1948, בבית דיזנגוף שבשדרות רוטשילד בתל-אביב. אל אולם ההכרזה הגיעו חברי "מנהלת העם" (הממשלה הזמנית הראשונה) וחברי "מועצת העם" (הכנסת הזמנית) מאולם האסיפות בבית קק"ל בתל-אביב, ששימש מקום ההתכנסות הקבוע של מוסדות המדינה הזמניים, ואשר בו התקבלו ארבע ההחלטות המכוננות של המדינה:

- החלטה על הקמתה של מדינה יהודית בארץ ישראל.
- קביעת שמה של המדינה.
- ניסוח ואישור המסמך המשפטי שלאורו תתפקד המדינה מיום הקמתה - פקודת יסוד המדינה מספר 1.
- ההחלטה הסופית על הנוסח של מגילת העצמאות.

בשל צפיפות המקום בבית קק"ל הוחלט, כי ההכרזה עצמה תתקיים במוזיאון תל-אביב לאמנות, ששכן אז בבית דיזנגוף. בבית זה, מעל דוכן הנואמים, הקריא דוד בן-גוריון, שהיה יושב ראש "מועצת העם", את מגילת העצמאות והכריז על הקמתה של מדינת ישראל. בתום ההכרזה חתמו חברי ו חברות מועצת המדינה הזמנית על חלקה התחתון של מגילת קלף ריקה. זאת, משום שלא היה די זמן להעתיק אל מגילת הקלף את הנוסח הסופי של הכרזת העצמאות, אשר אושר בתום הישיבה שנערכה בבוקר אותו יום בבית קק"ל. למחרת הכרזת המדינה פלשו צבאות של חמש ממדינות ערב לארץ והחלה מלחמת העצמאות.

מגילת העצמאות

המסמך המכונן של מדינת ישראל. שמה הרשמי של המגילה הוא "הכרזה על הקמת מדינת ישראל". המגילה התוותה את אופייה של המדינה שהוקמה כמדינת היהודים, שתקבץ את היהודים מהגלויות השונות ותתייחס לכל תושביה בשוויון, ללא הבדל דת, גזע ומין. במגילת העצמאות חמישה חלקים הכוללים: סקירה היסטורית על זכותו של העם היהודי בארץ ישראל, תיאור המהלכים עד להכרזת המדינה והקמתה וכן עקרונותיה של המדינה החדשה. בנוסף לכך, המגילה פונה אל גורמים שונים בהצהרת כוונות כלפי חוץ. בסופה מופיעות חתימות חברי מועצת העם. למגילה היו טיוטות רבות שמתוכן נבחרה הגרסה הסופית, ותהליך הכתיבה החל שלושה שבועות לפני מעמד ההכרזה. הדיונים סביב נושא זה התקיימו בבית קק"ל היסטורי - "בית מועצת העם ומנהלתה" בתל-אביב.

צה"ל

צבא ההגנה לישראל הוקם על פי פקודת הממשלה הזמנית בחודש אייר תש"ח, מאי 1948, כשבועיים לאחר הכרזת המדינה. הפקודה כללה הוראה שעל פיה לא יתקיים כוח צבאי במדינת ישראל מלבד צה"ל, וכך הופסקה פעולתן של כל המחטרות. אנשיהן הצטרפו לצבא החדש, צבא ההגנה לישראל, המשמש כארגון המרכזי המופקד על שמירת ביטחונה. על פי החוק, משרתים בצה"ל כל האזרחים הכשירים לשירות, החל מגיל 18. מעבר לפעולות ביטחון מתגייס צה"ל למשימות לאומיות שונות ולפעולות חילוץ. עם הקמתו התבסס צה"ל על המבנה הארגוני של "ההגנה": 12 חטיבות כמספר שבטי ישראל.

מלחמת העצמאות

המלחמה על עצמאותה של מדינת ישראל. מלחמת העצמאות החלה לאחר קבלת תכנית החלוקה של האו"ם, ב-29 בנובמבר 1947, שקבעה את הקמתן של שתי מדינות - יהודית וערבית, בארץ ישראל. הערבים התנגדו להחלטה והחלו בפעולות צבאיות נגד היישוב היהודי בארץ ישראל. לאחר תבוסת הערבים בקרבות אלה וההכרזה על הקמת המדינה, פלשו לארץ צבאות של חמש מדינות ערביות. מלחמת העצמאות, הנקראת גם "מלחמת השחרור" ו"מלחמת הקוממיות", הסתיימה בניצחונן של צה"ל, שהדף את צבאות ערב והרחיב את תחום המדינה מעבר לגבולות שנקבעו למדינה היהודית בהחלטת עצרת האו"ם. מלחמת העצמאות נמשכה כשנה וחצי (מה-29 בנובמבר 1947 עד ה-3 במארס 1949). הערבים מכנים את המלחמה "אל נכבה", שפירושו מלחמת האסון. במלחמה זו איבדה מדינת ישראל הצעירה כ-6,000 איש, ביניהם אזרחים, חיילים, נשים וילדים. החלל הצעיר ביותר היה בן 10, ניסים גיני הי"ד, ממגיני הרובע היהודי בירושלים.

מלחמת ששת הימים

מלחמה שפרצה ב-5 ביוני 1967 בין ישראל לבין מצרים, ירדן וסוריה. המלחמה החלה לאחר שמצרים סגרה את מיצרי טיראן למעבר של כלי שיט ישראליים. היא נמשכה שישה ימים בלבד ונחשבה כהצלחה גדולה לישראל. במהלך המלחמה השמידה ישראל את חיל האוויר המצרי וכבשה שטחים נרחבים בסיני, ברצועת עזה, ברמת הגולן, בגדה המערבית וכן את מזרח ירושלים. השטח הכללי שנכבש היה גדול פי שלושה משטחה של מדינת ישראל. מלחמת ששת הימים נחשבת עד היום כאחת ההצלחות הגדולות בתולדות המלחמה בעידן המודרני.

מלחמת יום הכיפורים

מהמלחמות הקשות שידעה ישראל. מלחמת יום הכיפורים, שהחלה בצהרי יום הכיפורים, 6 באוקטובר 1973, נמשכה עד ל-24 בחודש. במהלכה נהרגו אלפי ישראלים, מצרים וסורים, ובסיומה השתלטה ישראל על שטחים נרחבים של מצרים וסוריה. המלחמה נפתחה במתקפה מתואמת, בשתי חזיתות, של צבאות סוריה ומצרים. על אף שלישראל היו אבדות רבות, תוצאותיה של המלחמה היו הישג גדול לצה"ל, שהצליח להכות את אויביו. בסיומה של המלחמה ניצבו חיילי צה"ל 35 ק"מ מדמשק, בירת סוריה וכ-100 ק"מ מקהיר, בירת מצרים.

מלחמת השפות

מאבק אידיאולוגי שהתרחש ביישוב היהודי בארץ בראשית המאה ה-20 ועסק בשאלה: מה תהיה שפת הלימוד בארץ ישראל במוסדות היהודיים-עברית או גרמנית?

ה"מלחמה" על הלשון העברית, שנקראה גם "ריב הלשונות", החריפה עם הנחת אבן הפינה לטכניקום (הטכניון) בחיפה, שקק"ל הייתה שותפה לבנייתו. "חברת עזרה", אשר הקימה את המוסד, קבעה כי שפת הלימוד בו תהיה גרמנית, מתוך טענה, כי ספרי הלימוד במקצועות המדעיים נכתבו בגרמנית ועדיין לא חוברו ספרים תואמים בעברית.

לשמע ההחלטה פרצה התנגדות כללית בקרב המורים, התלמידים, מנהיגי התנועה הציונית והציבור הרחב. "חברת עזרה" הואשמה בטיפוח התבוללות ובהתכחשות לזהות הלאומית. בשל ההחלטה התפטרו חברי ההנהלה הציונים מהנהלת מוסד הטכניקום, המורים בבתי הספר של "חברת עזרה" בארץ התפטרו מעבודתם ועברו ללמד בבתי ספר עבריים אחרים שהוקמו, הורים לא שלחו את ילדיהם ללמוד בבתי הספר של החברה והעבירו אותם לבתי ספר שבהם שפת הלימוד הייתה עברית. בין השותפים למאבק היה גם אליעזר בן יהודה, מחיה השפה העברית.

בסופו של דבר ניצחו המצדדים בשפה העברית והיישוב השתחרר מהתלות בשפה הגרמנית, כאשר נקבע כי לימודי פיסיקה ומתמטיקה יילמדו בטכניון בעברית. השלטונות הטורקיים הכירו בעברית כשפת הוראה ובשנת 1922 הכריזה ממשלת המנדט הבריטי על השפה העברית כשפה רשמית בארץ ישראל, לצד האנגלית והערבית. רבים רואים בניצחון במלחמת השפות סמל לניצחון ההתחדשות היהודית הלאומית ותחיית הלשון העברית בארץ ישראל

סמלים

צה"ל

קרן קיימת לישראל
K K L - J N F

קרן קיימת לישראל

סמל המדינה

שימו לב למרכיבים ולצבעים
השונים בכל אחד מהסמלים!

ההגנה

פלמ"ח

לח"י

אצ"ל